

OSALUSDEMOKRAATIA VEEBI KAUDU

Hille Hinsberg

Riigikantselei

hille.hinsberg@riigikantselei.ee

Eesti e-riigis luuakse järjest uusi võimalusi kodanike ja riigi vahelise dialoogi pidamiseks. Osalusveeb käivitati e-demokraatia ühe töövahendina 2007. aastal Riigikantselei eestvedamisel. See on valitsuse keskne kanal kaasamiseks ja avatud otsustamiseks. Siin saab riik kutsuda kodanikke esitama arvamusi seaduste ja strateegiate kohta. Kodanik saab teha valitsusele ettepanekuid Eesti elu paremaks muutmiseks. Osale.ee kaudu saavad inimesed rohkem teada ametiasutuste tööst. Avaliku võimu esindajatel kujuneb aga parem arusaam ühiskonna ootustest.

Avalikud arutelud ehk konsultatsioonid

Senise kasutusperioodi ehk pooleteise aasta jooksul on läbi viidud üle kuuekümne konsultatsiooni. Avalikke arutelusid on korraldanud kõik ministriumid, samuti on toimunud mitteametlikke veebivestlusi. Näiteks korraldas UNICEF Eesti Rahvuskomitee noortekogude kohtumised ministritega. Enne igat kohtumist oli võimalik ministriale küsimusi esitada ka osalusveebi kaudu.

Peamiselt viivad valitsusasutused läbi kirjalikke konsultatsioone. See tähendab, et seaduse või arengukava ettevalmistamise jooksul avaldatakse eelnõu osalusveebis ning kõigil huvilistel on võimalik välja öelda oma seisukoht. Konsultatsiooni lõppedes annab ministerium tagasisidet kõikidele laekunud arvamustele. Konsultatsiooni kokkuvõtet on hakatud avaldama eelnõu seletuskirja osana.

Ühte konsultatsiooni loetakse keskmiselt üle 4000–5000 korda (klõpsamiste arv). Enim loetud konsultatsioonid on näiteks harta igäühe õigustest e-riigis (13 900) ning töölepingu seadus (8500).

Osalusveebis on ligi 2 000 registreerunud kasutajat. Neist osa esindab mõnd organisatsiooni, näiteks ettevõtlusorganisatsiooni või kodanike ühendust.

Kodanike algatused

2008.aasta juunis ühendati seni eraldi toimunud osalusdemokraatia keskkond Täna Otsustan Mina (TOM) osalusveebiga. Kahe portaali peale kokku on kodanikud valitsusele esitanud üle 1270 idee ja ettepaneku. Idee jõuab ministriumidesse õigele ametnikule, kes ka kodanikule vastab.

E-demokraatia arengusuunad

Muidugi on ühiskonna jaoks olulisi küsimusi võimalik arutada ka meediaväljaannete veebikeskkondades ja internetifoorumites. Seal toimub aga enamjaolt nimetu kommenteerimine, mis kedagi millekski ei kohusta. Osalusveebis on riik kohustatud kodanikule vastama nagu teistelegi märgukirjadele või selgitustaotlustele. Erinevus tavapärase kirjavahetusega seisneb selle dialoogi avatuses ning demokraatlikus arutelus. Kodanik harjub osaluskeskkonda kasutama, kui tunneb, et riik hoolib tema arvamusest ja ametnik on aldis suhtlema.

Riik on huvitatud e-demokraatia arendamisest. Viimaste algatustena võib tuua näiteks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi energiafoorumi¹, Sotsiaalministeriumi hiljutise blogi töölepingu seaduse aruteluks ning Justiitsministeriumi ajaveebi avaliku teenistuse seaduse tutvustamiseks².

¹ <http://energiafoorum.blogspot.com/>

² <http://ajaveeb.just.ee/>